„Édes szép zöld fáim” – Jókai Mór a Svábhegyen – a Széchényi-könyvesten

2026/06/16
2026/06/03

2026. június 16-án 18 órakor mutatjuk be az OSZK és a MOM Kulturális Központ – Hegyvidéki Helytörténeti Gyűjtemény közös gondozásában megjelent, gazdagon illusztrált tudományos művet.

[1]

2026. június 16-án mutatjuk be az OSZK és a MOM Kulturális Központ – Hegyvidéki Helytörténeti Gyűjtemény (HHGY) közös gondozásában megjelent kötetet, amely tudományosan megalapozottan, forrásközlésekkel kiegészítve, lebilincselő stílusban, különleges részletekkel és gyönyörű képekkel illusztrálva mutatja be Jókai svábhegyi életét, tevékenységét.

A kötetet írta és szerkesztette Földváry Gergely, résztanulmányokat írt Szentkereszti Máté (OSZK) és Tomasits Bence (HHGY). A könyv szakmai lektora Rózsafalvi Zsuzsanna (Petőfi Irodalmi Múzeum) volt.

A könyvbemutató kerekasztal-beszélgetés résztvevői a könyv szerzői: **Földváry Gergely** történész, tagintézmény-vezető és **Tomasits Bence** történész (HHGY), valamint **Szentkereszti Máté** történész, digitálistartalom-fejlesztő (OSZK).

A beszélgetést vezeti a kötet szakmai lektora, **Rózsafalvi Zsuzsanna** irodalomtörténész, főosztályvezető (Petőfi Irodalmi Múzeum Kézirattár).

Időpont: **2026. június 16., kedd 18 óra**
Helyszín: Országos Széchényi Könyvtár, Budavári Palota F épület,
VI. emeleti Alapítók tere
(1014 Budapest, Szent György tér 4–5–6.) [2]

Meghívó. [3] Fb-esemény [4]

A belépés ingyenes, mindenkit szeretettel várunk!

Földváry Gergely, Szentkereszti Máté, Tomasits Bence: *„Édes szép zöld fáim” – Jókai Mór a Svábhegyen.* Budapest: OSZK – MOM Kulturális Központ – Hegyvidéki Helytörténeti Gyűjtemény, 2026

A szabad természet az én sokatírásomnak legfőbb, legmélyebb titka! – így vallott az írófejedelem (Jókai Mór: Negyven év viszhangja, 1883) a természethez való mély viszonyáról.

[5]„Paradicsom, Szibéria, Tusculanum, Fecskefészek, Boszorkánydomb, Tündérvár” – Jókai Mór svábhegyi kertjét leíró kifejezések, amelyek tükrözik a kert fejlődésének történetét is. Az író már gyermekkorában, édesanyja által megismerte és megszerette a kertészkedést, majd szisztematikusan fejlesztette botanikai ismereteit. Feleségével, Laborfalvi Rózával az annak családja által bérelt svábhegyi nyaralóban jegyezték el egymást, ezt követően pedig maguk is többször béreltek itt villát, sőt az író az 1848–1849-es forradalom után itt is rejtőzött, amikor Sajó álnéven

publikált, és itt tapasztalta meg a hely ihletadó békéjét. Ekkor fogant meg benne a vágy egy svábhegyi kert iránt, hogy „saját fáit plántálhassa, cirógathassa”, gazdálkodhasson, legyen szőlője, bora. 1853-ban vásárolt telket és házat, mindkettőt folyamatosan építette, szépítette. Erről így írt Hatvany Lajos: „…a házaspárnak egy életen át tartó kemény munkája s nem csekély anyagi gondja és áldozata árán alakult át rideg kőbányából a legendás hírű Jókai-nyaralójának háromholdas parkjává.”

A kötet a Jókai-kert kialakulását és az otthonteremtés történetét bemutatva feltárja a mindennapok eddig kevéssé ismert világát is – a gazdálkodástól a birtok működéséig, a szakácsok, inasok, napszámosok, kocsisok tevékenységét is beleértve. A gazdag, részben eddig publikálatlan levéltári forrásokra épülő munka árnyaltabb, emberközelibb képet ad Jókairól, és új nézőpontokat kínál életének és örökségének megértéséhez. Megismerheti az olvasó a kert felépítését, növényvilágát, az író által ültetett szőlőfajtákat, de még a kártevők elleni védekezés módszereit is, nem beszélve a híres szüretekről és a rózsákról…Talán kevesen tudjuk, hogy további birtokokat is vásárolt Budán, a könyv bemutatja ezek élővilágát is. Mindezeken túl számba veszi azt is, milyen hatása volt Jókainak a Svábhegy fejlődésére, illetve feltérképezi a helyi Jókai-emlékeket, ismerteti a villa és a kert későbbi történetét is.

A 260 oldalas kötet két nagy egységből áll. Az első rész egy lábjegyzetekkel ellátott, tudományos igényű, ugyanakkor közérthető és olvasmányos történeti feldolgozás. A második, mintegy 130 oldalas rész gazdag forrásközlés, amely szinte teljes egészében eddig publikálatlan levéltári anyagokra épül, és új megvilágításba helyezi az író életét és tevékenységét.

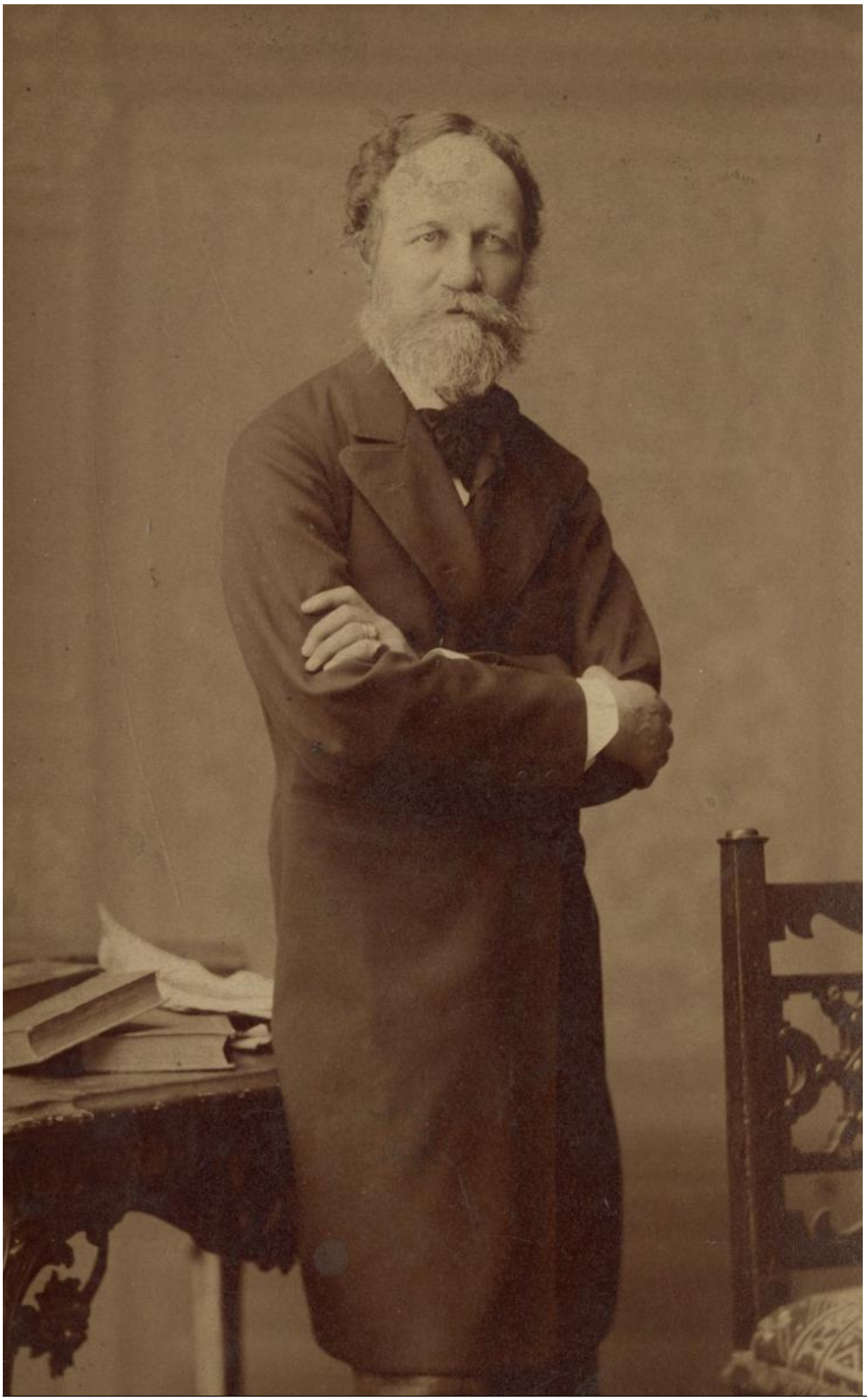

[6]A dokumentumok túlnyomó része az Országos Széchényi Könyvtár gyűjteményéből származik, emellett a Petőfi Irodalmi Múzeum, a Magyar Tudományos Akadémia és Budapest Főváros Levéltára is számos korábban nem közölt forrással járult hozzá a kötethez. A források tematikus rendben kerülnek közlésre: levelek, kertészeti feljegyzések, birtokokra vonatkozó szerződések és hitelkérelmek, a villa építéséhez kapcsolódó dokumentumok, valamint a helyi fejlesztéseket tükröző iratok egyaránt helyet kaptak.

A tudományos igényességgel, ugyanakkor közérthetően megírt munka egyszerre gazdagítja Jókai életrajzát és kínál új értelmezési lehetőségeket a történeti és irodalmi kutatáshoz. Külön érdekessége a kötetnek, hogy a Pazirik Studio közreműködésével elkészült Jókai-villa és -kert 3D-s elméleti rekonstrukcióját több látványos illusztráció mutatja be. A kiadvány emellett QR-kódokon keresztül az OSZK *Jókai gazda kertje* kertrekonstrukciós és ismeretterjesztő honlapjához [7] is kapcsolódik, lehetőséget teremtve arra, hogy az olvasó az online térben tovább mélyedjen el Jókai növénybarát világában.

A kötet a rendezvényen megvásárolható. Az eseményen bemutatják a Pazirik Studio által készített, két és fél perces animációs film is, amely a kertkutatás eredményei alapján létrehozott 3D-s térmodellt, valamint magát az írófejedelmet is megeleveníti. A borító elején Jókai saját festménye látható a Svábhegyről, a borító hátulján pedig a könyv címének idézete olvasható.

„És mostan, legvégül, hadd szóljak rólatok, leghívebb munkatársaim, segítőim, gyámolítóim: édes szép zöld fáim! akiket ültettem, magjáról neveltem, ójtva idomítottam: égnek emelkedő földi társak. Ti tudjátok, mennyit suttogtatok nekem? mennyi gondolatot hullattatok alá virágaitokkal? hányszor kerestem nálatok eszmét, felüdülést? mennyi álmot, ábrándot árnyékoltatok be? egész világ üldözése ellen hogy rejtettetek el? szívnek nehéz háborgásait hogy csendesítettétek le? Ha egyszer valaki idejön, azt kérdeni, miért tudtam többet dolgozni nyáron, mint télen, mondjátok el neki, hogy ti is ott voltatok akkor. A szabad természet az én sokatírásomnak legfőbb, legmélyebb titka!”
(Jókai Mór: Negyven év viszhangja, 1883)

Kapcsolódó tartalom:
Virtuálisan született újjá Jókai Mór svábhegyi kertje [8]

Szeretettel várjuk önöket a Széchényi-könyvestek
következő rendezvényein is! **[9]**

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a rendezvényen felvételek készülnek, amelyeket az OSZK honlapján, közösségi felületein, valamint a sajtóban felhasználhatunk. A rendezvényen való részvétellel Ön hozzájárul ahhoz, hogy az OSZK lefényképezze és a felvételeket felhasználja. Kérjük, olvassa el adatvédelmi szabályzatunkat. [10]

Kérdéseivel kapcsolatban kérjük, forduljon hozzánk az alábbi címen: pr@oszk.hu [11].

2026/06/15 - 15:33

Forrás webcím: https://oszk.hu/rendezvenyek/szechenyi-konyvestek-33_260616

Hivatkozások:
[1] https://oszk.hu/sites/default/files/Szechenyi-konyvestek_33_260616_Fb.jpg

[2] https://www.google.hu/maps/place/Orsz%C3%A1gos+Sz%C3%A9ch%C3%A9nyi+K%C3%B6nyvt%C3%A1r/@47.4954231,19.0370263,17z/data=!3m1!4b1!4m6!3m5!1s0x4741dc3d2cbe10bd:0x95a7b3e3f4b9f737!8m2!3d47.4954231!4d19.0396012!16zL20vMDZycnls?hl=hu&entry=ttu&g_ep=EgoyMDI0MTEyNC4xIKXMDSoASAFQAw%3D%3D
[3] https://oszk.hu/sites/default/files/Szechenyi-konyvestek_33_260616_meghivo.jpg
[4] https://fb.me/e/1ZLTqU2myA
[5] https://oszk.hu/sites/default/files/Az-Edes-szep-zold-faim_Jokai-Mor-a-Svabhegyen-cimu-kotet-boritoja.jpg
[6] https://fototer.oszk.hu/torteneti-fenykepek/jokai-mor-haromnegyed-alakos-portreja-2/
[7] https://jokaikert.oszk.hu/
[8] https://oszk.hu/hirek/virtualisan-szuletett-ujja-jokai-mor-svabhegyi-kertje_260507
[9] http://oszk.hu/hirek/szechenyi-konyvestek_2025-26
[10] http://oszk.hu/sites/default/files/f3_2021_av_szabalyzat_0-1-1.pdf
[11] mailto:pr@oszk.hu
[12] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek
[13] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/rendezvenyek